

**XIX ғасыр мен XX
ғасырдың басындағы
Ресейдегі білім беру
және тәрбиелеу**

-
1. К.Д.Ушинский – ғылыми педагогиканың негізін салушы.
  2. Л.Н.Толстой, Н.И.Пироговтың педагогикалық көзқарастары.

**К.Д.
Ушинский**

орыстың педагог демократы, Ресейде ғыл.
педагогиканың негізін қалаушы.

1844 ж. Мәскеу университетінің заң
факултетін бітірген.
1846 – 49 ж. “Современник” және
“Библиотека для чтения” журналдарында
қызмет істеді.
1854 ж. Гатчинодағы жетім балалар ин-
тында орыс тілі және заң пәндерінің
оқытушысы,

1855 – 59 ж. класс инспекторы,
1859 ж. Смольный ин-тының
инспекторы қызметтерін атқарды.

1862 ж. шетелге кетуге мәжбүр болды.
1862 – 67 ж. шетелдерде мектеп істерін
зерттеумен айналысты

Л.Н. Толсто й

1828 жылы Ресей империясының Тульская губерниясындағы Ясная Поляна орыс әдебиетінің әлемге аты шыққан жазушысы, ағартушы, публицист. 1854—1855 жылдарғы Севастополь қорғанысының қатысушысы. Үйінде оқып, тәрбие алған. Ата-анасы қайтыс болғаннан кейін, 1837 жылы 4 бауырымен Қазан қаласындағы қорғаушысы П. Юшкованың үйіне көшіп барады. 16 жасында Қазан университетіне түсіп, алғашында араб-түрік танушы факультетіне түскеннен кейін заңгерлік факультетке ауысады (1844-1847жж). Алайда университетті тәмәмдамай, әкесінен қалған Ясная Полянадағы үйге көшеді.

Лев Николаевичтің атасы Петр Андреевич Толстой Бірінші Петрдің билігі кезінде құпия канцелярияның басшысы болған. Ол Ресей империясында жақсы қызметі үшін граф лауазымын алғандардың алғашқысы екен.

Толстойдың жанұясында 13 бала туылған. Оның бесеуі бала кезінде қайтыс болады. Әйелі өзінен 16 жас кіші болған. Яғни, олар шаңырақ көтергенде Софья 18-де, граф 34-те еді.

1830 жыл - қызы Марияны босану барысында анасының өлімі.

1837 жыл, қаңтар - Толстой отбасының Мәскеуге көшуі.

1837 жыл, маусым - әкесінің кенеттен қайтыс болуы.

Кавказға кетер алдындағы Лев Толстой мен бауыры Николай , 1851 жыл

1841 жыл. - апасы—Александра Ильиничнаның өлімі. Әкесінің жалғыз тірі қарындасы Пелагея Ильиничнаға, Қазан қаласына баруы.

1844 жыл. - Қазан университетінің шығыстану факультетіне түсуі.

1845 жыл. - Қазан университетінің заң факультетіне ауысуы.

1847жыл. - 1850 жыл. - Л. Н. Толстойдың өз өмір жолын іздеуі (өз атындағы шаруашылық, Мәскеуге, Петербургке сапарлары, музыкамен айналысуы, шаруа балаларына арналған мектеп) .

1850 жыл. - Тула губернаторлығының мекемесіндегі жұмысы.

1851 жыл. — бауыры Николаймен соғыс болып жатқан Кавказға аттанады.

1852 жыл. - «Балалалық шақ» повесті.

1852 - 1863 жылдар. - «Казактар» повесті.

1854 жыл - Дунай армиясына ауыстырылуы. Прапорщик шенін алуы. 1854 ж. - «Отрочество» повесті.

1854 - 1855 жылдар. - Севастополь қорғанысында болған. Ерлігі үшін бірнеше ордендермен, медальдармен марапатталады.

«Севастопольс әңгімелері» «Современникте» жарық көрген.

1856 жыл. - «Помещиктің таңы» повесті .

1857 жыл. — «Жастық шақ» повесті.

1857 жыл. -1857 жылдары Толстой шетелге аттанады. Ол Германия, Франция, Швейцария, Италия сынды көптеген еуропалық елдерді саяхаттайды да, күзде Мәскеуге оралады. «Альберт» , «Люцерн» , «Үш өлім» әңгімелері.

1859 - 1862 жылдар. - Ағартушылыққа ден қоюы. Ясный Полян және оның маңайларында шаруалар балаларына мектептер ашылды.

1862 жыл. - Софья Андреевна Берспен некелесуі.

1863 - 1869 жылдар. - «Соғыс және бейбітшілік» роман-эпопеясы. 1870 - 1877 жылдар. - «Анна Каренина» романы.

1879 - 1882 жылдар - «Исповедь». Л. Н. Толстойдың көзғарастарының өзгеруі. Патриархальды шаруашылыққа позициясын ауыстыруы.

1880 - 1881 жылдар.– шіркеу сынына ұшыраған діни-философиялық шығармалары: «В чем моя вера?» , «Царство Божие внутри нас» , «Соединение и перевод четырех Евангелий».

1884- 1886 жылдар. - «Иван Ильичтің өлімі» повесті .

Лев Николаевич Толстойдің Ясная полянадағы бүгінгі күнгі қабірі.

1886 жыл- «Түнек билігі» драмасы.

1887- 1889 жылдар. - «Крейцеров сонатасы» повесті .

1889- 1899 жылдар. «Жексенбі» романы.

1896 - 1905 жылдар. - «Қажы- Мұрат» повесті .

1900 жыл. - «Ағарту жемістері» комедиясы , «Тірі өлік» драмасы .

1900 - 1910 жылдар. - Толстойдың публицистикалық шығармалары («Өлтірме» , «Үндей алмаймын» және т.б.)

1903 жылдар. - «Балдан кейін» әңгімесі.

Толстой қартайған шағында әйелімен айырылысып саяхатқа шығады да, сапарда қайтыс болады. [Ясная Полянадан](#) көшіп жүргенде Толстой қабынумен ауырып қалады. 1910 жылдың 7 қарашасында Астапово станциясында (станция бастығының үйінде) көз жұмады. Сүйегі [Ясная Полянада](#).

«Анна Каренина», «Соғыс және бейбітшілік», «Арылу» «Декабристтер» романдары «Балалық», «Жастық шақ» және «Балдәурен» трилогиялары ; «Помещик таңы», «Альберт», «Идиллия», «Казактар», «Иван Ильичтің өлімі», «Шеше», «Қажы-Мұрат» және т.б повесттері бар. Сондай-ақ, басқа да шығармалардың авторы.

Толстойдың "Царство Божие внутри вас" сынды еңбектерінде көрсетілген басқыншылыққа қарсы идеялары Үндістандағы ұлттық қозғалысты басқарып, 1947 жылдары Англиядан бейбіт бөлінуге қол жеткізген жас Махатма Гандиге өте қатты әсер еткен.

Жазушы тек қана "салмақты" шығармаларды емес, «Әліппе», «Жаңа әліппе» сынды бірнеше буын оқып келе жатқан балаларға арналған еңбектер жазды.

Ең танымал үш шығармасы – "Соғыс және Бейбітшілік" ("Война и Мир"), "Анна Каренина", "Жексенбі" ("Воскресенье").

(1810-1881) - ұлы орыс хирургы, ірі ғалым, соғыс-өріс хирургиясының негізін қалаушы, көрнекті қоғам қайраткері және педагогы.

«Балаларды ұруға бола ма және басқа балалардың көзінше ұруға бола ма»

Киев оқу округы гимназиясының оқушыларының теріс қылықтары және оларды жазалау туралы негізгі бастау ережелері»

Пирогов
Николай
Иванович

«нағыз адамды»

«Өмір мәселелері»

**Назар аударғаныңызға
Рахмет**

Орындағандар:

**Әдібаева Ұлжан
Жұмабекқызы Ақерке**

